

Süleýmanyň açary

Category: Geň-taňsy wakalar, Kitapcy, Sözler, Türkmen dili
написано kitapcy | 22 января, 2025
Süleýmanyň açary

SÜLEÝMANYŇ AÇARY (Clavicula Salomonis)

Danalygy bilen halk arasynda şöhrat gazanan Süleýman pygamber özi ýaly pygamber we patyşa bolan Dawut aleýhissalamyň ogludyr. Adatdan daşary we göze görünmeýän güýçlere hökmüni ýoredip bilyän Süleýman pygamber ýewreýler tarapyndan ýöne bir patyşa hasaplansa-da, Gurhanda onuň ady pygamberleriň hatarynda ýatlanýar. Gurhanyň birnäçe süresinde we aýatynda Süleýman pygamberiň guşlaryň diline düşünýändigi, ýele ygtýýar edip bilyändigi, jynlary we şeýtanlary özüne hyzmat etdirenligi, Allanyň oňa we kakasy Dawuda çäksiz ylym berendigi aýdylýar. XV ýa-da XVI asyrda ýazylandygy çak edilýän, awtory we çeşmesi näbelli, emma Süleýman patyşa ýazdy hasap edilýän "Süleýmanyň açary" ("Clavicula Salomonis") atly kitap taryhyň iň meşhur tilsimli kitaplaryndan biridir. Häzir bu kitap Londonyň Britan muzeýinde saklanylýar. Kitap Hezreti Süleýman göze görünmeýän ruhy güýçleri bir ýere toplamagy we gözegçilik astyna almagy, ruhlar dünýäsine degişli gizlin soraglara jogap tapmagy, durmuşda, söýgüde we baýlyk toplamakda üstünlik gazanmagyň syrlaryny, öz wagtynda we öz ýerinde etmeli işleriň jikme-jikliklerini öwredýär.

Kitap gizlin ylymlar boýunça ýörite hünärmen we "Altyn Şapak" germetik jemgyýetiniň düýbüni tutujy S.Liddell MakGregor Mathers (1854-1918) tarapyndan muzeýde saklanylýan golýazmalaryň ýedisine esaslanyp iňlis diline terjime edilipdir.

Kitabyň girişinde Süleýman patyşanyň okkultistik amallarda tejribeli bolandygy baradaky ynamly delilleriň ýewreý taryhcisy Iosif Flawiniň işlerinde bardygy aýdylýar. Özem bu magiki usullaryň Süleýman patyşa degişli edilmegine şübhelener ýaly esas ýokdugyny nygtaýar.

Kitap şu aşakdaky sözler bilen başlanýar:

"Häzir iňňän gadymy zamanda hökümdar Solomonyň (Süleýman) asmandan inen bir perişdeden ylym öwrenendigini bilmeýän ýok... Ol ömrüniň ahyrky ýyllarynda ogly Roboama bilyän ähli ylmyny beýan edip bir wesýetnama ýazdy. Onuň yzysüre şol ylmy öwrenmäge çalyşan hahamlar (ýewreý ruhanylary) wesýetnamanyň agaç gabyklaryna ýazylyp köpeldilmegine sebäp boldular we muňa "Testament the Clavicle" ýa-da "Süleýmanyň açary" adyny berdiler. Tilsim hökmünde ulanylan baş burçly ýyldyzlar (pentacles) ibrany elipbiýinde ýazyldy. Şeýlelikde, ýazgylar hökümdaryň gurduran ybadathanasynda ýörite goraga alnyp saklandy".

"Süleýmanyň açarynyň" ("Key of Solomon- Clavicula Salomonis") birinji bölümü "Uly açar", baş kitapdan ybarat "Legemeton" atly ikinji bölümü we ikinji bölümiden "Süleýmanyň kiçi açary" atly aýratyn baby goetiýa (magiki tilsimler) syrlaryny öwrenmekde gymmatly çeşmedir. Kitabyň iň syrly bölümü-de şudur. "Armadelde" agzalan ýetmiş iki perişdäniň deregine bu ýerde ýetmiş iki şer güýç bar.

"Süleýmanyň açary" şu setirler bilen başlaýar:

"Dawudyň ogly, Ysraýylyň patyşasy Süleýman şeýle diýdi: "Açarymyzyň başy Hudaýdan gorkmak, oňa ynanmak, kalbyň puşmanlyk duýgusy bilen püre-pürläp oňa ýalbarmak, niýetimize düwen her bir işimiz üçin ondan medet hantama bolmak we durkuň bilen Oňa gulluk etmekdir. Diňe şeýdenimizde Hudaý bize dogry ýoly görkezer. Şonuň üçin tilsim sungatyny we ylmyny özleşdirmek isleyänler sagatlaryň we günleriň öz wagtyna, aýyň ýagdaýyna garaşmalydyr".

Kitabyň girişinde şu maksat bilen üç sany aýry-aýry sanaw berilýär. Birinji sanawda günüň haýsy sagadynda haýsy asman jisiminiň täsirli bolýandygy ýigrimi dört sagada laýyklanyp berilipdir. Ikinji sanaw sagatlaryň tilsimli atlaryny we olary dolandyrýan perişdeleriniň atlaryny sanaýar. Üçüncü sanawda bolsa asman jisimleriniň hersine aýratyn degişli edilen

perişdeler, metallar, günler we reňkler beýan edilýär. Iki uly bölümdeñ ybarat "Süleýmanyň açary" kitabyndan dogry we ýerlikli peýdalanmak üçin her tilsimi niýetlenen maksadyna görä öz sagadynda, öz gününde we ýerinde ýerine ýetirmegiň hökmənydygy aýdylýar. Bu kitaby ulanjak bolýan adam dürli dogalary okamaga, ululy-kiçili her dürli günälerden daşda durmaga, arassa we salyhatly geýinmäge mejburdyr. Bildirilen şertler ýerine ýetirilenden soñ nähili jady-tilsimleri etse boljakdygy ýazylýar. Yzyndanam ogurlanan emlækleri tapmak, göze görünmeýän adama öwrülmek, aşyk bolan adamyň düýşüne girmek, arzuwlaýan adamyň özüne aşyk etmek, hormat-sylag görmek, iki adamda biri-birine bolan ýigrenç döretmek, her dürli soraglara jogap tapmak ýaly jady-tilsimler birin-birin beýan edilýär.

■ Grimuar jady

"Süleýmanyň açaryndaky" iň ünsi çekiji tilsimleriň biri-de "Pentakldyr". Türkmen diline geçirilende doly manysyny berýän söz tapylmadık bu tilsim ulanylarda eýlenen deriden, kagyzdan ýa metaldan baş burçly ýyldyz ýasalýar. Yüzüne-de gizlin energiýalary aýan edýän simwollar çyzylýar. Kitabyň birinji bölümünüň soñlarynda "topraga, howa, suwa we oda degişli ýaramaz ruhlary gorkuzmak, olaryň boýun sunmasyny üpjün etmek" üçin ulanylan "pentakl" tilsiminiň üstünde durulýar. Ýaramaz ruhlaryň bu tilsimleri görende özünü ýitirjekdigine, gorkjakdygyna we ony ulananyň garşysyna hiç zat edip bilmejekdigine anyk güwä geçilýär.

Bu "pentakllaryň" asman jisimleriniň haýsysyna degişlidigi, reňkleri we yzygiderliliği şeýle berilipdir:

- 1). Saturn saýýarasyna degişli ýedi pentakl: Gara.
- 2). Ýupiter saýýarasyna degişli ýedi pentakl: Gök.
- 3). Mars saýýarasyna degişli ýedi pentakl: Gyzyl.
- 4). Güne degişli ýedi pentakl: Sary.
- 5). Wenera saýýarasyna degişli: baş pentakl: Ýaşyl.
- 6). Merkuriý saýýarasyna degişli baş pentakl: Dürli reňkli.

7). Aýa degişli alty pentakl: Kümüssöw reňkli. Şeýle-de dürlü maksatlar üçin ulanylýan pentakllardan nusgalar.

Iñ esasy pentakl ähli ruhlary bir ýere jemlemek üçin ulanylýar we "hemmesi siziň buýrugyňza boýun egerler" diýilýär. Saturna degişli ýediniň pentall ýer titretmek üçin ulanylýar, çünki muňa degişli perişdeleriň dünýäni tutuşlygyna çepbe çöwrüp biljek güýçleri bar.

Hezreti Süleýmanyň ýazandygyna ynanylsa-da awtory anyk kesgitlenmedik "Süleýmanyň açary" ("Key of Solomon- Clavicula Salomonis") kitaby jadygöýlik sungaty boýunça ýazylan birnäçe kitaba çeşme bolup hyzmat etdi.

Olardan iñ meşhury şol kitaba goşulan "Lesser Key of Solomon- Lemegeton Clavicula Salomonis" yagny, "Süleýmanyň kiçi açarydyr".

Hezreti Süleýmanyň ýazandygyna ynanylýan bu kitap XVII asyrda ýazylandyr diýip çak edilýär. Ýewreý we yslam mistikleriň täsiri duýulýan bu kitapda, ony okan kişiniň islän ýumşuny buýurmagy üçin degişli ruhlaryň atlaryny tutup çagyrylyşynyň usullary gürrüň berilýär. Bulary etmek üçin gerek bolan zatlary ulanmagyň düzgüni we ýerine ýetirilmegi hökmény rituallar hem birin-birin ýazylypdyr. Kitap "Ars Goetia", "Ars Theurgia Goetia", "Ars Paulina", "Ars Almadel" we "Ars Notoria" atly baş bölümdeń ybarat.

Ibrany dilinde "Syrlaryň sakçysy" bolan Baş perişde Razielin kitaby jadygöýlik we tilsim kitabydyr. Raziel jennetde Hudaýyň tagtynyň golaýynda bolýandygy üçin ol ýerde bolýan zatlary gowy bilýär. Adam ata we How enä ýörite "Ylym kitabyny" berenden soň, olar şeýtanyň alyna gidip gadagan edilen Ylym agajynyň miwesinden iýip günükär ýagdaýa düşýär. Raziýeliň garamagyndaky perişdeler olaryň jennetde gezip ýörkäler eden günä işine örän gynanýarlar we Razielin olara beren kitabyny ellerinden alyp okeanyň çuňluklaryna zyňýarlar. Hudaý munuň üçin Raziele gaharlanmasa-da, kitabyň deňziň düýbünden çykarylyp Rahaw atly perişdä berilmegini üpjün edipdir. Rowayata görä bu kitap nesilden nesile geçip ahyrynda Hanogyn

eline düşüpdir. Baş perişde Raziel soňra kitaby Hanogyň agtygy Nuh pygambere beripdir. Nuh pygamber kitapdaky syrly ylymlar arkaly Ýeri suw basmazdan öň gämisini ýasapdyr. Razielin kitaby soňra Süleyman pygamberiň eline düşüpdir.

■ Clavicula-Salomonis

"Süleymanyň açary" bilen baglanyşykly şübheleriň biri bolsa orta asyr Ýewropasynda grimuar tilsimi (Гrimuař, или гrimория (фр. grimoire, от фр. grammaire) – книга, описывающая магические процедуры и заклинания для вызова духов (демонов) или содержащая какие-либо колдовские рецепты) diýip bilinýän gara jady tilsimleri kitaplaryň köp ýazylyp satylanlygydyr. Olaryň köpüsi şan-şöhrat, dereje, wezipe, pul, söýgi, şöhwet, duşmana zyýan ýetirmek ýaly meselelerde şowlulyk wada berýän gara jady kitaplardy.

Bir tarapdan jadygöýleriň agzyny bekläp dürli dini dessurlary ýerine ýetirmegi, Isa Mesihe, Merýem enä, keramatlylara, Hudaýa edilen dogalar, zikirler okamagyň gerekligi aýdylyp, başga bir tarapdanam şeýtanyň, ifritleriň we jynlaryň goşunu çagyrylyp jadygöyiň nebis isleglerini ýerine ýetirmek üçin çagyryşlar ýer alýar.

Ýoň bolan Grimuarlar satyp pul gazanmak üçin ýazylýardy we ol ýazylýan kitaplaram öz gezeginde her dürli ýoýulmalara sezewar bolýardy. Grimuarlaryň awtorlary papalara, pygamberlere deňelýärdi. Emma Grimuarlar hernäçe "Süleymanyň açaryna" salgylansalar-da, "Süleymanyň açary" kitabynyň olaryň ýanynda ýer bilen gök ýaly tapawudy bar.

"Süleymanyň açary" kitabynyň çeşmesi hernäçe näbelli-de bolsa, ylahy kitaplary ýada salýan kämil, çeper we baý dilde ýazylypdyr hem-de ol ýewreýleriň edebi mirasyna degişlidir. Hristianlaryň bu kitaba hiç hili degişli ýeri ýok.

■ Jady kitaby

Süleyman pygamberiň ýene bir üns bermäge mynasyp eden işi – Sion dagynda bina eden ybadathanasydyr. Dawut pygamberiň döwründe ol ýerde diňe çadyr dikilendi we bu çadyrda ylahy

emläkler saklanýan sandyk bardy. Allatagala Süleýman pygambere birnäçe keramat görkezmek ukybyny bagş edýär. Gurhan Hezreti Süleýmanyň hiç haçanam kapyrlaryň ýolundan ýöremändigini ("Bakara" süresi, 2/102) we oňa wahyý inendigini nygtáyar. Yeller Süleýman aleýhyssalamyň emrinde bolupdyr, demir magdanlary onuň üçin derýa misilli akypdyr, jynlaryň bir bölegi onuň hyzmatynda bolupdyr ("Sebe" süresi, 34/12). Süleýman pygamber dogry ýoldan ýöremekde we adalatlylykda hatda kakasyndanam ozdurypdyr ("Enbiya" süresi 21/78,79). Oňa ylym berilipdir ("Neml" süresi, 27/15). Itiň-guşuň diline düşünipdir ("Neml" süresi, 27/16). Jylardan, adamlardan we guşlardam goşun toplap bilipdir ("Neml" süresi, 27/17).

■ Süleýmanyň möhründäki ýazgynyň syry

Käbir kabalistleriň pikiriçe Dawut we Süleýman patyşa kabalist magiki tilsimler arkaly mugjyza görkezipdirler. Pentagram (bäşburçly ýyldyz) Süleýmanyň möhüri we Heksagram (altyburçly ýyldyz) Dawudyň galkany hasaplanýardy. "Möhri-Süleýman" Süleýman pygamberiň ýüzügine berilen atdyr. Bu şol bir wagtda pygamberiň möhrüdir. Rowayatlara görä bu ýüzügiň üstünde "Ismi Agzam" dogasy ýazylandygy üçin ähli ynsa-jynsa hökmi ýöräpdir. Bir gün ýüzüğini döwe ogurladyp ähli güýjuni we hökümdarlygyny elden giderýär. Ençeme ýyl geçensoň patışalygy täzeden ele alýar. Döwüň bu hyýanatçylygy beýik şahyrymyz Magtymguly Pyragynyň "Aýrylmadym?" diýen goşusynda şeýle beýan edilýär:

Dawut öldi, perzendine ýer galdy,
Hudaýymdan aña bir ýüzük geldi,
Nurdan bolan ol ýüzükni döw aldy,
Süleýman tagtyndan aýrylmadym?

Adam ata ýere gelip düşende oňa Jebraýyl perişde tarapyndan bir ýüzük berilipdir. Hezreti Adam ata aradan çykanda ýüzügi Jebraýyl yzyna alyp gidýär.

Bir gün Jebraýyl perişde Dawut pygamberiň ýanyna gelip, oňa elindäki ýüzük bilen bile 10 sany sorag berýär. Bu on soragy çağalaryňa ber we içinden kim bu soraglaryň hemmesine dogry

jogap berse, ýüzügi şoňa ber" diýýär. Şondan soň Dawut pygamber boş meýdana halkyny jemleýär we olaryň öñünde Jebraýyl perişdäniň beren soraglaryny gaýtalaýar. Nobaty uly oglundan başlap, ogullarynyň hemmesine ýüzlenýär. Emma pygamberiň çagalarynyň hiç birem soraglara dogry jogap tapyp bilmeýär. Iň soňunda körpe ogly Süleýmany turuzyp soraga tutýar. Süleýman soraglaryň ählisine ýekän-ýekän dogry jogap beripdir we her jogap berende gülümsiräpdır. Dawut pygamber ogluny mübärekländen soň gaharlanan ýaly edip "Nähili çynlakaý meselelerde sorag berdim. Sen bolsa piňiňe-de alman, her jogap bereniňde gülen bolduň" diýýär. Süleýman bolsa: "Kakajan bagışla, maksadym sizi gynandyrmak ýa-da äsgermezlik etmek däldi, ýöne siz her sorag bereniňizde öňümde duran garynja maňa jogaplaryny aýdýardy. Men şoňa gülýärdim" diýipdir. Şondan soň Dawut pygamber ýerinden turup ýüzügi ogluna gowşurýar. Aýdylmagyna görä ol ýüzükde az sanly adamlaryň we perişdeleriň bilýän Hudaýyň gizlin afy ("Ismi Agzam" dogasy) barmyşyn.

Hudaýyň bilinmeýän ady döretme we höküm etme artykmaçlyklaryny öz içine alypdyr. Elbetde bular ýaly rowaýat adatdan daşary güýje eýe bolmak isleýän käbir adamlaryň başyny-gözünü aýlap biler. Käbir maglumata görä yüzügi Adam ata dakynypdir we jennetden kowlanda ony Arşda galdyryp gelipdir. Jebraýyl perişde soňra bu yüzügi Allanyň eradası bilen Hezreti Süleýmana getirip berýär. Asly azerbaýjan türkiýeli edebiýaty öwreniji alym we terjimeçi Abdylbaky Gölbynarly Jelaleddin Rumynyň "Diwanynyň" düşündirişler bölümünde şeýle ýazgy galdyrypdyr:

"Ýel onuň tagtyny ertirine bir aýlyk, aşamyna bir aýlyk ýere alyp giderdi. Mis känleri oňa tarap sil bolup akardy. Jynlar oňa galalar, serhowuzlar gurup bererdi, her dürli gap-gaçlar, gazanlar ýasap bererdi, onuň emrinden çykanlar azaba uçrardy. Süleýman pygambere öñki aýaklaryny büküp toýnagy bilen ýer peşeýän jyns atlar berilendigi, onuň ikindin wagtyna çenli atlary synlaýandygy, soňra atlaryň boýunlaryny, ýalyny sypaýandygy Gurhanda aýdylýar. Hezreti Süleýmanyň Hudaýdan

özüne özünden soň hiç kime nesip etmejek hökümdarlyk diländigi-de aýdylýar. Süleymanyň bir ýüzüğiniň bolandygy we ol ýüzükde "Ismi Agzamyň", ýagny Allatagalanyň atlaryndan iň ulusynyň ýazylandygy, jynlara we haýwanlara bu adyň güýji bilen höküm edendigi hem şol rowaýatlarda bar.

■ Bellik:

Süleyman pygamber barada giňişleýin maglumat üçin seret:
http://kitapcy.ml/news/suleyman_pygamber/2018-12-27-4190

Internet maglumatlary esasynda taýýarlandy.

Geň-taňsy wakalar